

Tato stránka byla přeložena pomocí strojového překladu [Odkaz]. Strojové překlady mohou obsahovat chyby, které mohou snižovat jejich srozumitelnost a přesnost. Veřejný ochránce práv nenese žádnou odpovědnost za případné nesrovnalosti. Pokud chcete mít nejspolehlivější informace a právní jistotu, podívejte se na původní znění v angličtině (odkaz viz výše). Více informací naleznete v naší [politice týkající se jazyků a překladů](#) [Odkaz].

Rozhodnutí ve věci 1408/2015/OV o dodržování pravidel Evropské komise pro zvláštní poradce

Rozhodnutí

Případ 1408/2015/OV - Otevřeno dne 15/09/2015 - Rozhodnutí ze dne 26/05/2016 -
Dotčený orgán Evropská komise (Kritická poznámka) |

Předmětem této stížnosti je údajné nesplnění povinnosti Evropské komise při jmenování zvláštního poradce dodržovat vlastní pravidla pro předcházení střetům zájmů.

V září 2015 si dvě nevládní organizace stěžovaly veřejné ochránkyni práv, že Komise nedodržela její pravidla, když jmenovala zvláštního poradce, který bude nápomocen předsedovi Komise. Dne 18. prosince 2014 vydala Komise tiskovou zprávu, v níž oznámila jmenování pana Edmunda Stoibera zvláštním poradcem předsedy Komise. Toto oznámení bylo učiněno tři měsíce před oficiálním jmenováním pana Stoibera dne 4. března 2015, aniž by se zřekl odpovědnosti ohledně dosud nesplněných administrativních požadavků. Stěžovatelé tvrdili, že toto předčasné oznámení ohrozilo schopnost Komise provést nestranné a kritické posouzení toho, zda dotyčná osoba nemá střet zájmů. Rovněž si stěžovali, že „prohlášení o věrohodnosti“ Komise, která je podstatnou součástí procesu jmenování, nezmiňuje pozice zvláštního poradce u velké pojišťovací skupiny Nürnberger.

Veřejná ochránkyně práv se touto otázkou zabývala a shledala, že tisková zpráva Komise je nesprávná a zavádějící. Veřejná ochránkyně práv rovněž konstatovala, že předčasné oznámení o jmenování bez jakéhokoli zřeknutí se odpovědnosti vyvolalo pro zainteresovanou veřejnost oprávněné pochybnosti o tom, zda bylo po oznámení provedeno nestranné a kritické posouzení otázky střetu zájmů. Veřejná ochránkyně práv zjistila nesprávný úřední postup Komise v obou případech. Veřejná ochránkyně práv rovněž zjistila, že Komise nevysvětlila, proč byly v „prohlášení o věrohodnosti“ vynechány pozice jmenovaného zvláštního poradce v pojišťovací skupině. Zjistila, že to také představuje nesprávný úřední postup.

▪ Pozadí

1. Dne 18. prosince 2014 zveřejnila Komise tiskovou zprávu, v níž uvedla, že „*předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker jmenoval Dr. Edmunda Stoibera zvláštním poradcem pro zlepšování právní úpravy*“ [1] (dále jen „zvláštní poradce [2]“ nebo „dotčená osoba“). Téhož dne se dotyčná osoba setkala s předsedou Komise Junckerem a místopředsedou Timmermansem, což bylo předmětem krátkého videoklipu nahraného na internetových stránkách Komise [3].
2. Téhož dne stěžovatelé, Friends of the Earth Europe (FoEE) a Corporate Europe Observatory (CEO) požádali veřejnost o přístup k i) přísaznému prohlášení zvláštního poradce, že nedošlo ke střetu zájmů, ii) prohlášení o činnosti a iii) prohlášení předsedy Junckera o ujištění, že zvláštní poradce nemá střet zájmů. Podle pravidel Komise (nastíněných níže) musí být tyto tři dokumenty předloženy spolu se žádostí o jmenování zvláštního poradce. Stěžovatelé se rovněž dotázali, zda byl zvláštní poradce placen a jaká opatření byla přijata s cílem zajistit, aby nedošlo ke střetu zájmů, zejména pokud jde o jeho funkci předsedy poradních sborů dvou velkých společností.
3. Dne 7. ledna 2015 podepsal zvláštní poradce „*Prohlášení o cti neexistence střetu zájmů mezi povinnostmi zvláštního poradce Komise a dalšími činnostmi*“ (příloha 1 jednacího řádu Komise), jakož i „*Prohlášení o činnostech s cílem uplatnit se na funkci zvláštního poradce Evropské komise*“ (příloha 2 jednacího řádu Komise). V posledně uvedeném prohlášení zvláštní poradce zmínil své funkce předsedy poradních sborů dvou společností, jakož i funkci člena dozorčích rad čtyř subjektů ovládaných Nürnbergerem, velkou pojišťovací skupinou (dále jen pojišťovací skupina) a také několik dalších funkcí zastávaných v jeho rodné zemi.
4. Dne 2. února 2015 zvláštní poradce aktualizoval své prohlášení o činnosti tak, aby zmínil svou funkci předsedy poradního výboru banky.
5. Dne 9. února 2015 bylo dokončeno *prohlášení předsedy Jeana-Clauda Junckera o tom, že nedojde ke střetu zájmů s ohledem na jmenování Dr. Edmunda Stoibera zvláštním poradcem Evropské komise*. Jednalo se o možnost B standardní šablony (příloha 4 pravidel Komise) a uznala, že „*může existovat potenciální riziko pro dobré jméno Komise z důvodu činností Dr. Stoibera pro (název společností)*“. Prohlášení o věrohodnosti doplnilo: „*Riziko může být dostatečně sníženo zajištěním toho, aby Dr. Stoiber jako zvláštní poradce neřešil žádné záležitosti týkající se [příslušných společností]*“.
6. Dne 11. února 2015 Komise v reakci na žádost stěžovatelů o přístup veřejnosti poskytla stěžovatelům všechny čtyři výše uvedené dokumenty.
7. Dne 16. února 2015 informovala Komise stěžovatele, že zvláštní poradce nebude vyplacen. Pokud jde o zamezení jakémukoli riziku střetu zájmů, Komise odkázala na prohlášení o věrohodnosti ze dne 9. února 2015 a uvedla, že zajistí, aby zvláštní poradce při spolupráci s Komisí neřešil žádné záležitosti týkající se příslušných společností. Komise rovněž uvedla, že zvláštní poradce nemá u těchto společností provozní ani řídicí funkce.

8. Dne 4. března 2015 jmenoval sbor komisařů dotčenou osobu a několik dalších osob zvláštními poradci [4] (od 5. března 2015 do 31. března 2016).

9. Dne 25. května 2015 stěžovatelé Komisi písemně tvrdili, že v rozporu s platnými pravidly byly čtyři dokumenty týkající se jmenování zvláštního poradce vypracovány a podepsány **poté**, co byl jmenován. Stěžovatelé se dotázali, proč Komise počkala až **po** veřejném oznámení jmenování na kontrolu postoje ohledně možného střetu zájmů. Tvrdily, že předchozí oznámení Komisi znemožnilo provést nestranné a kritické posouzení. Stěžovatelé rovněž požádali Komisi, aby znovu zvážila své posouzení, zda zvláštní poradce nemá střet zájmů.

10. Dne 12. června 2015 generální tajemník Komise stěžovatelům odpověděl, že ačkoli jmenování zvláštního poradce bylo oznámeno dne 18. prosince 2014, bylo správní řízení ukončeno rozhodnutím kolegia komisařů až dne 4. března 2015. Generální tajemník uvedl, že čtyři dotčené dokumenty byly vypracovány před rozhodnutím kolegia o jmenování zvláštních poradců.

11. Dne 3. září 2015 se stěžovatelé obrátili na veřejného ochránce práv.

▪ Příslušné právní předpisy

12. Body 5 a 6 [5] „*Pravidla pro zvláštní poradce Komise*“ [6] (dále jen „pravidla Komise“) stanoví:

„ 5. *Výběr a jmenování zvláštních poradců*

*Každý člen Komise, který si přeje najmout zvláštního poradce, musí písemně oznámit GŘ ADMIN [nyní GŘ pro lidské zdroje a bezpečnost – GŘ HR] ve stanovené lhůtě (leden každého roku) s uvedením úkolů, které mají být provedeny, očekávaného počtu dní práce a odhadu prostředků na služební cesty,... Kromě toho musí **každý člen Komise při jmenování poradce zajistit, aby nedošlo ke střetu zájmů mezi budoucími povinnostmi svého zvláštního poradce a jakýmkoli vnějšími činnostmi, které mohou vykonávat. Ke každé žádosti o jmenování zvláštního poradce GŘ ADMIN proto musí být přiloženy tyto tři dokumenty :***

- *čestná prohlášení a prohlášení o činnosti zvláštního poradce (formuláře uvedené v příloze): potenciální zvláštní poradci musí podepsat **čestné prohlášení (důvěrné prohlášení)**, v němž uvede, že jsou obeznámeni s příslušnými články služebního řádu (články 11 a 11a) a že nedochází ke střetu zájmů s povinnostmi, které se chystají vykonávat. Musí rovněž vyplnit a podepsat **prohlášení o činnostech**, které GŘ ADMIN zkontroluje jménem orgánu oprávněného uzavírat pracovní smlouvy před nástupem do funkce, aby bylo zajištěno, že nedochází ke střetu zájmů;*

- ***prohlášení člena Komise o věrohodnosti** (vzor uvedený v příloze): na základě obdržených prohlášení musí příslušní členové Komise prokázat, že mezi zvláštními poradci, které si zvolili,*

nedochází ke střetu zájmů, a musí potvrdit své žádosti o jmenování.

GŘ ADMIN poté na základě dokumentů poskytnutých členy Komise ověří, zda nedošlo ke střetu zájmů mezi budoucími funkcemi zvláštního poradce a jakýmkoli vnějšími činnostmi. Zvláštní poradci mohou být požádáni, aby za tímto účelem poskytli další informace. Tyto informace se předávají příslušným členům Komise, aby jim byli nápomocni při přijímání konečného rozhodnutí o jejich žádosti o jmenování. GŘ ADMIN informuje člena Komise odpovědného za personál a administrativu o výsledku této kontroly. (...)“

6. Jmenování a jmenování zvláštních poradců

*„ Po konzultaci s právní službou a GŘ BUDG a po řádném informování rozpočtového orgánu Komise na návrh místopředsedy odpovědného za personál a administrativu po dohodě s předsedou **jmenuje na začátku každého roku (na konci března)** placené a neplacené zvláštní poradce ústním postupem (správní a rozpočtové záležitosti) a pověřuje GŘ ADMIN, aby pokračovalo v jejich jmenování. ...*

*Po jmenování zvláštních poradců vypracuje GŘ ADMIN pro každého zvláštního poradce návrh smlouvy (standardní smlouvy). **Plnění smluv nemůže začít, dokud je nepodepíše AECC .***

Po schválení jejich jmenování je na internetových stránkách Komise Europa zveřejněn seznam zvláštních poradců spolu s jejich přisežnými prohlášeními a životopisy (které nesmí obsahovat informace soukromé povahy, jako je rodinná situace, soukromá adresa atd.) .

▪ Dotaz

13. Veřejný ochránce práv zahájil šetření stížnosti a identifikoval následující tvrzení a tvrzení:

Tvrzení:

Komise při jmenování dotyčné osoby zvláštním poradcem předsedy Komise nedodržela svá pravidla pro zvláštní poradce (zejména body 5 a 6).

Nároky:

1) Komise by měla uznat, že její nečinnost představuje nesprávný úřední postup, a zavést opatření, která zajistí, že k porušení jejích pravidel pro zvláštní poradce nedojde znovu.

2) Komise by měla vyjasnit, jak minimalizuje případné střety zájmů vyplývající ze současných pozic zvláštního poradce v pojišťovně.

14. Dne 21. října 2015 veřejná ochránkyně práv nahlédla do spisu Komise týkajícího se jmenování zvláštního poradce, zejména včetně dokumentů týkajících se posouzení spisu zvláštního poradce GŘ HR. Dne 1. prosince 2015 požádala veřejná ochránkyně práv Komisi,

aby na stížnost odpověděla, a zejména aby se zabývala těmito třemi body:

i) zaprvé vzhledem k tomu, že rozhodnutí o jmenování zvláštního poradce bylo přijato sborem komisařů dne 4. března 2015, mohla by Komise toto rozhodnutí uvést do souladu **se svou tiskovou zprávou ze dne 18. prosince 2014, ve které bylo uvedeno, že „předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker jmenoval Dr. Edmunda Stoibera zvláštním poradcem pro zlepšování právní úpravy“?**

II) Za druhé, prohlášení zvláštního poradce o činnosti ze dne 7. ledna 2015 uvádí, že je členem dozorčích rad čtyř samostatných subjektů ovládaných pojišťovací skupinou. Vzhledem k tomu, že je nezbytné zabránit jakémukoli střetu *nebo jeho vzniku*, byla Komise vyzvána, aby vysvětlila, proč nepovažovala za možné riziko pro dobré jméno Komise vzhledem k činnostem dotčené osoby pro tuto pojišťovací skupinu.

III) Zatřetí, pokud jde o minimalizaci případného střetu zájmů vyplývajícího z postojů zvláštního poradce vůči pojišťovací skupině, veřejný ochránce práv se dotázal, zda je Komise připravena přehodnotit své stanovisko a změnit prohlášení o věrohodnosti tím, že rozhodne, že dotyčná osoba by se jako zvláštní poradce neměla zabývat záležitostmi týkajícími se této pojišťovací skupiny.

15. Dne 21. března 2016 obdržela veřejná ochránkyně práv stanovisko Komise ke stížnosti a dne 27. dubna 2016 připomínky stěžovatelů v reakci na stanovisko Komise. Při provádění šetření veřejný ochránce práv zohlednil argumenty a stanoviska účastníků řízení.

▪ **Předběžné poznámky**

16. Šetření se týká pouze tvrzení, že **Komise** nedodržela pravidla týkající se zvláštních poradců, když jmenovala dotčenou osobu zvláštním poradcem. Toto šetření se nezabývá žádným jednáním dotčené osoby.

17. Skutečnost, že dotčená osoba odstoupila z funkce zvláštního poradce po skončení mandátu v březnu 2016, nemá vliv na toto šetření, které se týká chování Komise při jmenování zvláštních poradců.

18. V návaznosti na řadu dalších stížností [7] týkajících se jmenování zvláštních poradců do Komise veřejný ochránce práv velmi brzy zahájí strategické šetření týkající se dodržování pravidel Komise při jmenování zvláštních poradců a toho, zda může být nezbytné tato pravidla změnit.

▪ **Údajné nedodržení Pravidel pro zvláštní poradce**

▪ **Argumenty předložené veřejnému ochránci práv**

19. Stěžovatelé tvrdí, že vydáním tiskové zprávy ze dne 18. prosince 2014 Komise vyvolala dojem, že dotyčná osoba již byla jmenována zvláštním poradcem. Na důkaz toho stěžovatelé uvedli, že alespoň jedna zájmová skupina se obrátila na zvláštního poradce v únoru 2015 [8] , aby projednala otázky zlepšování právní úpravy.

20. V odpovědi Komise potvrdila, že rozhodnutí o jmenování dotyčné osoby zvláštním poradcem bylo přijato sborem komisařů dne 4. března 2015. Za účelem přípravy tohoto rozhodnutí dotčené útvary Komise plně dodržely postup stanovený v příslušných pravidlech. Tento postup zahrnoval zejména oznámení rozpočtového orgánu, vypracování nezbytných prohlášení a prohlášení, konzultace s právní službou a GR pro rozpočet a posouzení možných střetů zájmů. Prověřovací řízení bylo provedeno a nebylo ovlivněno tím, co bylo uvedeno v tiskové zprávě ze dne 18. prosince 2014.

21. Komise uvedla, že tisková zpráva ze dne 18. prosince 2014 odráží velký význam, který Komise přikládá zlepšování právní úpravy, popsala „*budoucí úlohu zvláštního poradce*“ a oznámila „*plánovanou úlohu*“ dotyčné osoby jako zvláštního poradce pro zlepšování právní úpravy. Odkazy na budoucí úlohu zvláštního poradce, jehož cílem je vyjádřit politické rozhodnutí jednat, nijak nebránily zákonnému výběrovému řízení budoucího nositele funkce. Tiskové zprávy jsou oznámení, nikoli právní dokumenty, a formulace použité v tomto případě nemají žádný vliv na postup jmenování.

22. Pokud jde o otázku, zda Komise řádně ověřila, zda se zvláštní poradce skutečně nachází ve střetu zájmů, stěžovatelé uvedli, že Komise v prohlášení o věrohodnosti učiněném předsedou Junckerem poukázala na práci zvláštního poradce s jinými společnostmi. Jeho pozice u pojišťovací skupiny však nebyly zmíněny jako potenciální riziko, pokud jde o střet zájmů. Stěžovatelé poté uvedli, že není jasné, proč byly odkazy na tyto pozice vynechány, protože tato pojišťovací skupina byla jednou z největších pojišťoven v Německu a mohla by být ovlivněna iniciativou zlepšování právní úpravy.

23. V odpovědi Komise uvedla, že článek 5 pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie (CEOS) definuje „zvláštního poradce“ jako osobu „*kteřá je z důvodu své zvláštní kvalifikace a bez ohledu na výdělečnou činnost v jiné funkci zaměstnávána za účelem pomoci jednomu z orgánů Unie*“. Ostatní výdělečné činnosti jsou tedy výslovně povoleny PŘOZ. Čistě teoretická souvislost mezi jinou činností a mandátem, která by mohla být prokázána prakticky ve všech případech, kdy je mandát formulován velmi široce, sama o sobě nepostačuje k vyloučení jmenování zvláštního poradce nebo k domněnce střetu zájmů. To rovněž vyplývá z bodu 5 pravidel Komise, podle kterého musí být při posuzování možného střetu zájmů dodržena zásada proporcionality. Ve skutečnosti je nutné se vyhnout situaci, kdy by jednotlivcům s odpovídajícími zkušenostmi nemohly být vzhledem ke svým zkušenostem nebo jiným činnostem nabízeny pozice zvláštního poradce.

24. Komise uvedla, že posouzení, zda došlo ke střetu zájmů, či nikoli, musí zohledňovat úkoly, které má Komise plnit. Mandát zvláštního poradce byl mimořádně široký a obecný a zaměřuje se na poradenství týkající se několika aspektů zlepšování právní úpravy. Dotyčná osoba jakožto

zvláštní poradce nebyla požádána, aby se zabývala otázkami týkajícími se společností uvedených v prohlášení o činnosti. V reakci na argument stěžovatelů, že prohlášení Komise o věrohodnosti ze dne 9. února 2015 neodkazovalo na všechny činnosti uvedené zvláštním poradcem ve svém prohlášení o činnosti, Komise uvedla, že prohlášení o věrohodnosti a prohlášení o činnostech mají odlišné účely: Cílem prohlášení o věrohodnosti je na základě prohlášení o činnosti potvrdit, že s ohledem na úkoly, které mají být vykonávány, nedochází ke střetu zájmů mezi budoucími funkcemi zvláštního poradce a probíhajícími externími činnostmi. V tomto smyslu prohlášení o věrohodnosti neduplikuje prohlášení o činnosti, ale zaměřuje se **pouze na činnosti relevantní v kontextu rizika potenciálního nebo skutečného střetu zájmů**.

25. Komise uvedla, že skutečnost, že činnosti dotčené osoby pro pojišťovací skupinu nebyly výslovně uvedeny v prohlášení o věrohodnosti, neznamena, že by se jako zvláštní poradce mohl zabývat otázkami konkrétně týkajícími se této společnosti. Podle Komise se totiž zvláštní poradce těmito záležitostmi nezabýval během svého přidělení (od 5. března 2015 do 31. března 2016 [9]). V každém případě se na něj nadále vztahovala ustanovení o střetu zájmů obsažená v článku 124 PŘOZ (zejména články 11 a 11a služebního řádu). Dodal, že zvláštní poradce ve svém čestném prohlášení ze dne 7. ledna 2015 výslovně potvrdil, že o těchto závazcích ví.

26. Ve svých připomínkách **stěžovatelé** poukázali na to, že kromě vydání tiskové zprávy ze dne 18. prosince 2014, v níž bylo oznámeno jmenování zvláštního poradce, jej předseda a místopředseda Komise téhož dne rovněž přivítali k jeho nové úloze a představili ji jako splněnou skutečnost. V důsledku toho by to Komisi způsobilo značné politické rozpaky, kdyby nebyl nakonec jmenován zvláštní poradce. Ačkoli tisková zpráva nemusí být právně závazným dokumentem, jistě vyvolala silné veřejné mínění, že postup jmenování byl ukončen. Stěžovatelé proto tvrdili, že posouzení střetu zájmů bylo poškozeno veřejným oznámením Komise ze dne 18. prosince 2014.

▪ Hodnocení veřejného ochránce práv

i) argument, že tisková zpráva Komise ze dne 18. prosince 2014 narušila posouzení střetu zájmů Komisí

27. Z bodů 5 a 6 pravidel Komise vyplývá, že zvláštní poradce může být jmenován až **po** dokončení posouzení, že nedochází ke střetu zájmů. Chronologické kroky v tomto postupu jsou následující. Komisař, který usiluje o zapojení zvláštního poradce, oznámí GŘ HR tři požadované dokumenty, a to 1) čestné prohlášení, 2) prohlášení o činnosti a 3) prohlášení o věrohodnosti. Na základě těchto dokumentů GŘ HR kontroluje, zda nedochází ke střetu zájmů. Poté jsou konzultovány právní služby Komise a GŘ pro rozpočet. Na závěr Komise jmenuje zvláštního poradce. Komise má poté rovněž možnost vydat tiskovou zprávu s cílem informovat veřejnost o svém rozhodnutí.

28. V projednávané věci však Komise nejprve vydala dne 18. prosince 2014 tiskovou zprávu, v níž oznámila, že k tomuto dni byl jmenován zvláštní poradce. Teprve dva týdny po tomto

oznámení zvláštní poradce předložil své čestné prohlášení a prohlášení o činnosti (dne 7. ledna 2015), které byly použity k posouzení, zda zvláštní poradce nemá střet zájmů. Tento postup vyvrcholil rozhodnutím Komise formálním jmenováním zvláštního poradce dne 4. března 2015.

29. Veřejná ochránkyně práv konstatuje, že jasné znění tiskové zprávy neponechává – alespoň v očích veřejnosti – pochybnosti o tom, že zvláštní poradce byl ve skutečnosti jmenován dne 18. prosince 2014. Kromě toho Komise vedle tiskové zprávy zveřejnila na svých internetových stránkách krátký videoklip ze schůze zvláštního poradce s předsedou a místopředsedou Komise dne 18. prosince 2014. Text tohoto videoklipu uvádí, že předseda Komise a místopředseda Komise „*se setkali s Edmundem Stoiberem, zvláštním poradcem Evropské komise pro zlepšování právní úpravy*“. Zpráva pod klipem znovu uvádí, že „ten byl téhož dne jmenován zvláštním poradcem *Evropské komise pro zlepšování právní úpravy Jeanem-Claudem Junckerem*“ (zdůraznění doplněno). Tato prohlášení a reference nezanechávají z pohledu veřejnosti nejasnosti, ale že dotčená osoba byla skutečně jmenována dne 18. prosince 2014.

30. Komise tvrdila, že její tisková zpráva ve skutečnosti odkazuje na „*budoucí*“ a „*předpokládanou*“ úlohu zvláštního poradce. Tato dvě slova však nejsou uvedena v tiskové zprávě, která pouze uvádí, že dotyčná osoba **byla jmenována** dne 18. prosince 2014. Veřejná ochránkyně práv souhlasí s Komisí, že tiskové zprávy nejsou formálními právními dokumenty. Tisková zpráva je však vydávána s cílem informovat veřejnost. Zásady řádné správy vyžadují, aby byly co nejpresnější. To nelze říci o tiskové zprávě, která uvádí, že osoba byla jmenována dne 18. prosince 2014, zatímco tato osoba byla jmenována legálně až v mnohem pozdější fázi, dne 4. března 2015 [10]. Tisková zpráva Komise je proto nesprávná a zavádějící. To podle názoru veřejného ochránce práv představuje nesprávný úřední postup. Musí-li být za výjimečných okolností učiněno předběžné oznámení o jmenování seniorů, mělo by obsahovat jasné a silné odmítnutí odpovědnosti ohledně dosud nevyřízených administrativních požadavků, které je třeba splnit.

II) Komise neuvedla v prohlášení o věrohodnosti postavení dotyčné osoby v pojišťovací skupině

31. Článek 11a služebního řádu stanoví, že „úředník se při výkonu *svých povinností a s výjimkou níže uvedených ustanovení nezabývá záležitostmi, v níž má přímo nebo nepřímo jakýkoli osobní zájem, který by oslaboval jeho nezávislost, a zejména rodinné a finanční zájmy*“ (zdůraznění doplněno). Článek 124 pracovního řádu o zvláštních poradcích stanoví, že článek 11a služebního řádu se použije obdobně na zvláštní poradce.

32. Pravidla Komise týkající se zvláštních poradců rovněž stanoví podrobná procesní pravidla, aby se předešlo situacím střetu zájmů. Sama Komise ve svém sdělení ze dne 18. listopadu 2014, kterým byl zahájen výkon jmenování zvláštních poradců v roce 2015, zdůraznila v souvislosti s dřívějším rozhodnutím veřejného ochránce práv, že je nezbytné **zabránit jakémukoli střetu zájmů nebo jeho vzniku**.

33. Komise neposkytla přesvědčivé vysvětlení toho, že v prohlášení o věrohodnosti nezahrnovala pozice dotčené osoby v dotčené pojišťovací skupině. Komise se omezila na

vysvětlení rozdílu mezi účelem prohlášení o zájmech a prohlášením o věrohodnosti. Toto vysvětlení však nevysvětluje, proč ve srovnání s postavením dotčené osoby ve třech dalších společnostech (které by podle názoru Komise mohly představovat potenciální riziko) nemohla její pozice v pojišťovací skupině představovat riziko.

34. Veřejný ochránce práv konstatuje, že zatímco v ostatních společnostech byl dotýcnou osobou předseda („*Leiter/Leitung*“) poradní rady společnosti, byl členem dozorčí rady čtyř subjektů ovládaných pojišťovací skupinou. Není jasné, zda to byl důvod, proč Komise k těmto postojům přistupovala odlišně. Avšak vzhledem **k tomu, že je nezbytné zabránit jakémukoli střetu zájmů nebo jeho vzhledu** ve vnímání veřejnosti, nemělo by mít žádný vliv na to, zda je určitá osoba vedoucím členem/předsedou nebo pouze členem dozorčí rady/poradenské rady společnosti, neboť v obou případech bude tato osoba s touto společností sdílet alespoň některé zájmy, včetně finančních zájmů.

35. Veřejná ochránkyně práv konstatuje, že Komise výslovně uvedla, že dotýcná osoba se nikdy nezabývala záležitostmi týkajícími se konkrétní pojišťovací skupiny, zatímco byla zvláštním poradcem. Veřejná ochránkyně práv neshledává důvod k tomu, aby to zpochybňovala. To však nevyplývá ze skutečnosti, že takové ujištění mělo být poskytnuto **před** tím, než dotýcná osoba převzala svou úlohu zvláštního poradce. Podle názoru veřejného ochránce práv to, že Komise neposkytla taková ujištění včas, představovalo nesprávný úřední postup.

36. Obecněji podle stěžovatelů vydání tiskové zprávy Komisi znemožnilo provést objektivní a kritické posouzení otázky střetu zájmů.

37. Nahlédnutí veřejného ochránce práv do spisu týkajícího se postupu jmenování ukázalo, že útvary Komise skutečně provedly podrobný přezkum otázky střetu zájmů. Při tom vzala v úvahu otázky vznesené stěžovateli. V důsledku tohoto přezkumu a dalších návrhů GŘ HR bylo prohlášení o věrohodnosti dvakrát pozměněno tak, aby obsahovalo odkaz na možná rizika v důsledku práce dotýcné osoby pro určité společnosti, a dále požadavek, aby se jako zvláštní poradce neřešil žádné záležitosti týkající se těchto společností.

38. Navzdory podrobnému posouzení střetu zájmů zvláštního poradce, které provedlo GŘ HR, se však veřejná ochránkyně práv domnívá, že nepřesná a zavádějící tisková zpráva ze dne 18. prosince 2014 by nicméně mohla způsobit vážné pochybnosti veřejnosti o bezúhonnosti tohoto posouzení. Veřejnost by se mohla platně ptát, jak by Komise mohla dospět k jinému závěru vzhledem k tomu, že samotné znění tiskové zprávy ze dne 18. prosince 2014 jim poskytlo *fait accompli*, pokud jde o jmenování dotýcné osoby zvláštním poradcem předsedou Komise.

Závěry

Na základě svého šetření této stížnosti předkládá veřejná ochránkyně práv tyto dvě kritické poznámky:

Tisková zpráva Komise ze dne 18. prosince 2014, podle které byla dotyčná osoba téhož dne jmenována zvláštním poradcem, zatímco ve skutečnosti byla jmenována až 4. března 2015, byla pro veřejnost nesprávná a zavádějící. Tisková zpráva rovněž vyvolala v očích veřejnosti pochybnosti o tom, zda Komise v souladu s pravidly Komise provedla nestranné a kritické posouzení otázky střetu zájmů. Jednalo se o nesprávný úřední postup.

Komise včas nevydala úplné prohlášení o věrohodnosti týkající se práce zvláštního poradce. Jednalo se také o nesprávný úřední postup.

Stěžovatelé a Komise budou o tomto rozhodnutí informováni.

Emily O'Reillyová

Ve Štrasburku dne 26. května 2016

[1] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2761_en.htm [Odkaz]. Od roku 2007 do roku 2014 byl pan Stoiber, bývalý bavorský ministr, předsedou skupiny na vysoké úrovni pro administrativní zátěž, která poskytovala poradenství Komisi.

[2] Pro snadnou orientaci – a kromě některých odkazů v citacích na osobu podle jména – se v celém textu používá „*zvláštní poradce*“ pro odkaz na dotyčnou osobu, i když formálně, byl jmenován zvláštním poradcem až dne 4. března 2015. Někdy se však používá výraz „dotčená osoba“, aby se předešlo nejasnostem.

[3] <http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?sitelang=en&ref=I096993> [Odkaz].

[4] Zápis z 2118. zasedání Komise (PV(2015) 2118 final, strana 12):
<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10061/2015/EN/10061-2015-2118-EN-F1-1.PDF> [Odkaz]

[5] Na zvláštní poradce se vztahují články 123 a 124 pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie (CEOS) a článek 124 pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie uvádí několik článků služebního řádu, které se použijí obdobně.

[6] Rozhodnutí Komise K(2007) 6655 ze dne 19. prosince 2007 (http://ec.europa.eu/civil_service/docs/special_advisers/comm_c_2007_6655_1_en.pdf) [Odkaz], ve znění rozhodnutí Komise C(2014) 541 final ze dne 6. února 2014, kterým se mění pravidla pro zvláštní poradce Komise (K(2007) 6655) (* * [Odkaz]).

[7] Tyto další stížnosti se netýkají osoby dotčené v tomto šetření.

[8] Příslušný odkaz poskytnutý stěžovateli (na internetové stránky www.apotheke-adhoc.de)

nefunguje. Následující článek na téže internetové stránce (

<http://www.apotheke-adhoc.de/nachrichten/markt/nachricht-detail-markt/temperaturfuehrung-apotheker-hermann>

však [Odkaz] odkazuje na lékárníka, který oslovuje dotčenou osobu, a uvádí, že tento lékárník byl jmenován v prosinci 2014 zvláštním poradcem.

[9] Komise ve svém stanovisku ze dne 21. března 2016 uvedla, že zvláštní poradce se záležitostmi týkajícími se této společnosti nezabývá a že se těmito záležitostmi bude zabývat po zbývajících krátkou dobu do 31. března 2016.

[10] Ve svém dopise Komisi ze dne 1. prosince 2015 veřejná ochránkyně práv konstatovala, že v průběhu kontroly příslušných dokumentů Komise její útvary neměly v souvislosti s tiskovou zprávou ze dne 18. prosince 2014 přístup k relevantním dokumentům GŘ pro komunikaci ani kabinetu předsedy. Požádala proto Komisi, aby do svého stanoviska zahrnula veškeré relevantní informace nebo kopie dokumentů. Nebyly však obdrženy žádné další dokumenty.